

МЛАДИ КРАГУЈЕВЧАНИ У УЛОЗИ НОВИНАРА У НЕМАЧКОЈ (2)

Хановер - град по мери свих људи

Субота је, дан предвиђен за обилазак Хановера. Домаћини су нам пре поласка припремили традиционални немачки доручак - за вегане, вегетаријанце и оне који то нису. Било је ту свега - од разноврсног хлеба и пецива, маслаца, цема, сока од поморанце, чаја, млека, кафе, сувог меса, сирева, воћа, житарица... Сухомеснати производи и сиреви за вегетаријанце били су права посланица за све.

Након доручка, нашу другарицу Иву, која је тога дана славила рођендан, чекала је торта са свећницама. Пожелели смо јој срећу и отпевали рођенданску песму, почастили се сви заједно, а онда смо кренули да упознамо Хановер.

У обилазак са Штефаном и Келвином

У том „походу“ помагали су нам водичи Келвин и Штефан, који су се придружили нашој групи. Келвин је младић који користи инвалидска колица, јер је пре неколико година изненада оболео и не може да хода. Други младић, Штефан, има 30 година, од рођења је слабовид и има сужено видно поље, па не може да пропрати шта се дешава са стране, нити да у отвореном и непознатом простору регис-

РЕЉЕФ СТАРОГ ДЕЛА ГРАДА СА ЛЕГЕНДОМ НА БРАЈЕВОМ ПИСМУ

трује потенцијалне опасности и препреке.

Испрчао је да се упркос проблему са видом уписао у редовну основну школу, али су га деца малтретирала и тих шест година биле су прави пакао за њега. Потом је прешао у школу за следеће и слабо-виде особе – једину установу тог типа у читавој Доњој Саксонији. Установа је специјализована за рад са особама са овим хендикепом, а у оквиру ње је школа, где су одељењима са малим броја ученика, тако да наставници могу довољно да се посвете сваком од њих. Иначе, сви наставници у тој школи у оквиру студија завршили

су и специјалну педагогију за рад са слепим особама.

Образовање које је Штефан стекао у тој школи веома је широко, а поред редовног посла који обавља у компанији, ради и као туристички водич. Било је право уживање слушати његову причу о историји Хановера током наше прве туристичке туре по овом граду.

Хановер је главни град немачке покрајине Доња Саксонија, центар северне Немачке и 13. град по величини. У њему живи 518 хиљада становника и познат је као град сајмова и иновација.

Хановер је дуго био везан за енглеску аристократију, почевши од принцезе Софије, супруге краља Ернста Аугуста и њеног сина Георга Лудвига - енглеског краља Џорџа првог, првог од „хановерских“ краљева. Споменик краљу Ернсту Аугусту на коњу доминира на тргу испред железничке станице, која личи на капију града. Проласком кроз капију улази се у сам центар града, који је пешачка и најпознатија шопинг зона Хановера.

Наш водич Штефан је одлучио да шетњу по граду започнемо од трга Кропке. До тог одређеног стигли смо возећи се прво аутобусом, а потом метроом. Одмах смо уочили да су на свакој станици постављени семафори који обавештавају путнике за колико минута стиже аутобус или метро и до које дестинације вози. По доласку аутобуса имали смо прилику да видимо како функционише рампа и како Келвин у колицима улази у бус.

Иначе, возила јавног градског превоза - аутобус, воз, метро, трамвај овде могу да користе и они које воде своје кућне љубимце, као и возачи бицикала и електричних тротинета. Цена карата за ову врсту услуге је нешто виша. Такође, у возилима постоје и обележена места за инвалиде, труднице и особе у колицима, док су за следеће обезбеђена звучна обавештења. Контроле карата у градском превозу су веома честе, а казне за вожњу без карте изузетно су високе. Али, приметили смо да се нико не жали, нико не збова, што бисмо ми рекли, „свако своју бригу гледа и свом се весељу радује“.

На самом почетку нашег разгледања, стекли смо утисак да је Хановер град пешака и бициклиста. Свуда су поред пешачких и бициклистичке стазе, осим где је вожња бициклом забрањена. Дуго нам је требало да се навикнемо на ову стазау која је тик уз пешачку, па смо стално једни друге упозоравали: „Пази, бицикл, помери се у страну!“.

Немци су на све мислили

Прво заустављање било је на тргу Кропке, једном од симбола

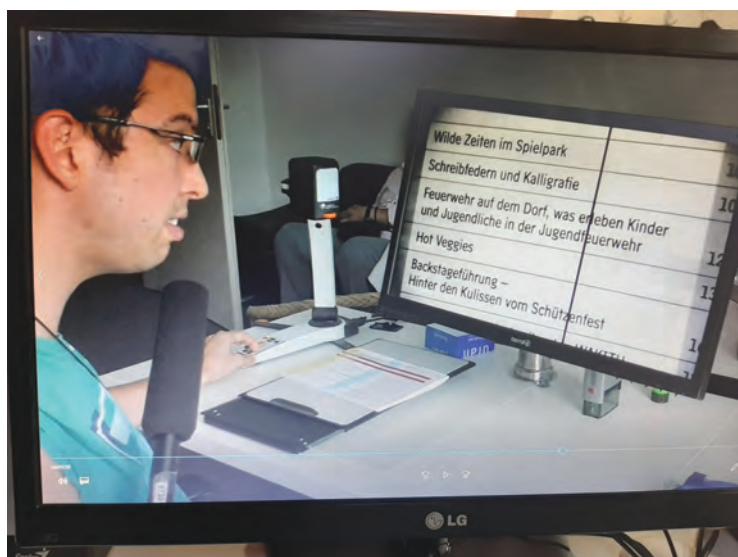
КЕЛВИН КОЛИЦИМА ЛАКО УЛАЗИ У СВАКИ ГРАДСКИ ПРЕВОЗ

МЛАДИ КРАГУЈЕВЧАНИ ИСПРЕД ЗГРАДЕ ПАРЛАМЕНТА У ХАНОВЕРУ

ПАУЗА ОД ШЕТЊЕ У ДРЕВНОМ ДЕЛУ ГРАДА

СЛАБОВИДИ ШТЕФАН РАДИ У КОМПАНИЈИ ЗА СОЦИЈАЛНО ПРЕДУЗЕТНИШТВО

Хановера. То је место где његови жители најчешће заказују сусрете, а онда настављају даље или остају ту у неком од бројних кафића. Трг је и добио име управо по кафићу који је на том месту отворен далеке 1869. године. У њему је некада радио келнер Вилхем Кропке, који је био веома омиљен

и цењен код муштерија, а касније је постао власник кафића. У знак сећања на омиљеног келнера, трг је после рата добио име по њему. На тргу се налази и велики тамно-зелени часовник са клатном, који, такође, носи назив Кропке.

Док стојимо испред сата, Штефан нам говори о периоду пре

КОД ШТЕФАНА КОПЕРА НА РАДНОМ МЕСТУ

Самосталан уз помоћне технологије

За све нас било је врло занимљиво да видимо фирму где је запослен наш водич Штефан Копер. Он ради за „Aktiv Dabei Sein Dienstleistungen eG“, у компанији регистрованој као врста социјалног предузетништва. Наиме, пре три године у Доњој Саксонији су настала такозвана социјална предузећа, која запошљавају особе са инвалидитетом, а они својим радом и ангажовањем покривају све трошкове. Запослени у њима раде на томе да омогуће инвалидима да се укључе у друштвени живот, да им помогну да нађу стан, да се запосле, али и да им помогну у организацији слободног времена.

До овог посла Штефан је дошао пошто је претходно радио као саветник за компанију која је угашена пошто су основана поменути социјална предузећа. До пре неколико година постојало је саветовање у склопу компаније, али је оно затворено у јануару ове године, а сви радници су аутоматски пребачени у предузеће.

Говорећи о свом послу Штефан је објаснио да обавља разне задатке у администрацији. То подразумева кореспонденцију, обраду писама, рачуна, завођење докумената, фактура. Пошто нису увек сва документа у електронској форми, па не може притиском типке на тастатури компјутера да повећа слова до величине која му одговара, он за читање користи електронску лупу.

Електронска лупа има бројне могућности и неопходна ми је за обављање посла, јер стандардна величина слова на папиру сувише је мала за мене. Помоћу ње могу да их увеличама колико год ми је потребно и исто тако да смањим ако су превелика. Сам уређај има једну покретљиву површину, која је згодна за читање књига и свега што је у писаној форми. Такође, могу да повећам контраст или да додам помоћну линију за лакше читање. Линија је у ствари као лењир који су ђаци некада користили у школи, како не би случајно прешло у други ред током читања, објашњава Штефан.

Без помоћних технологија, каже, не би могао да ради сам, него искључиво уз помоћ асистента који би читао сваки документ. Помоћу ових уређаја све ради сам, без ичије помоћи, као и било који запослени без инвалидитета.

У разговору са Штефаном сазнали смо да и поред свега што је у Хановеру доступно особама са инвалидитетом, он ипак има и неке замјерке.

Оно што стално изнова доживљавам јесте да увек неко други одлучује, уместо нас, где ћемо да путујемо у слободном времену. Нико нас не пита где бисмо желели да идемо, него одлучују у наше име и само нас сместе у аутобусе или неко друго превозно средство. А било би много боље када би бар понекад и нас питали где желимо да идемо на излет или неко путовање. Оно што је такође део мог доживљаја је брзина којом се све у граду одвија. Пошто имам сужено видно поље, не могу да испратим шта се дешава са моје леве и десне стране, односно не могу у моменту да региструјем опасности које долазе са стране. Волео бих да људи имају више поштовања према нама и бар покушају да схвате наше проблеме.

Питали смо га да нам каже шта би поручио људима када би био у прилици да пошаље поруку целом свету.

Рекао бих им да буду осећајнији у односу према другима. Питајте понекад некога да ли можете да помогнете. Будите љубазнији. И људи са инвалидитетом заслужују нормално опхођење. Само зато што неко има ову или ону сметњу не значи да има мање право на нормалан живот, поручио је Штефан.

Другог светског рата и дочарава живот у Хановеру кроз различите епохе његове историје. Занимљиво је да је овај град одувек био престоница региона, а његов углед је значајно порастао почетком индустријализације и трговине гвожђем и сребром.

Користећи макете, Штефан описује поједине знаменитости Хановера. Док смо затворених очију опипавали макету Кропке сата, могли смо да се идентификујемо са слепима који, док прстима прелазе преко ње и истовремено слушају Штефана, у својим мислима стварају слику објекта. Исто тако, кроз занимљиве и описне приче могу да замисле и изглед места на коме се налазе.

За оне који први пут обилазе знаменитости Хановера, ради лакшег сналажења осмишљена је и исцртана такозвана "црвена нит" - линија дуга четири километра, која води туристе кроз само срце града. Пролази поред свих најлепших и најважнијих грађевина, које су на тој линији обележене црвеним тачкама и им их укупно 36. Штефан нас је водио од знаменитости до знаменитости, пратећи "црвену линију". Немци су буквално на све мислили.

Пролазећи поред зграде парламента Доње Саксоније, стижемо до Марктплаца који се налази у центру старог града. Пред нама је предиван приказ - стара архитектура. Фонтана, Лајбницава кућа, величанствена црква из 14. века и на крају стара градска кућа Алтес Ратхаус, изграђена пре више од једног века. Стари град је велика пешачка зона са бицикличким стазама, кафићима, ресторанима, бројним галеријама и разним догађајима на улицама. Поплочана је каменим коцкама, како би се задржао амбијентални изглед.

Стекли смо утисак да је Хановер град у коме све функционише беспрекорно.

Након шетње и обиласка са нашим водичем Штефаном, који нам је верно дочарао слику новог и старог, кренули смо сами у шетњу, у истраживање старих, уских улица и испробавање разних ђаконија. Наравно, на првом месту је била дегустација чувених немачких кобасица од свињског и говеђег меса, преливених зеленим сосом направљеним од седам различитих врста биљака.

Ни мало се нисмо изненадили када су нам рекли да овде праве и кобасице за вегетаријанце. Кобасице овде иду уз пиво, а доћи у Хановер, а не пробати најпознатије немачко пиво - немогућа је мисија. Нисмо могли да одолимо ни једном ни другом, али смо се ипак у договорено време вратили на састајалиште - трг Кропке, одакле смо се вратили у наш смештај.

На крају овог узбудљивог дана чекало нас је немачко културно вече. Кроз занимљиве игре, квиз, фотографије, упознали смо се са немачком културом, традицијом, обичајима и животом наших домаћина. За младе љубитеље хеви метал и хард рок музике било је изненађујуће сазнање да је светски чувена рок група „Скорпионс“, управо из Хановера. Дуго смо се дружили са нашим домаћинима уз музику и песму и незаобилазне, топле и мирисне немачке перече.

Наставиће се (Аутори овог текста, који је наставак из прошлог броја су чланови Удружења студената са хендикейом и волонтери крагујевачког Црвеног крста, који су недавно боравили у Немачкој у Доњој Саксонији)

„СТЕМБЕНО” УНЕЛО ЗАБУНУ КОД ГРАЂАНА

Обавештење не значи обавезу плаћања

Тек што су се донекле смириле страсти након уручења 36.000 опомена за дуговања за порез на имовину, међу којима има и оних које не одговарају стварном стању, на адресе Крагујевчана прошле недеље је уз септембарски рачун за обједињену наплату, који доставља Јавно стамбено предузеће, стигло и обавештење о начину измиривања накнаде за коришћење градског грађевинског земљишта.

Првобитни шок који су доживели многи грађани, потпуно необавештени да овако нешто дугују, с обзиром да је таква накнада укинута још 2014. године, заменила је збуњеност након што из приложеног нису могли ништа да сазнају. Осим броја рачуна за уплату и обавештења да „сходно одредбама Правилника о условима и начину вођења рачуна за уплату јавних прихода и распореда средстава са тих рачуна” треба да уплате поменути накнаду, на папиру, чији је потписник ЈСП „Крагујевац” ништа друго није наведено.

Колико се дугује, за који период, да ли је обрачуната камата, зашто тек сада стиже обавештење, после пет година од укидања накнаде, питања су која су остала без одговора и унела велико незадовољство код грађана.

Тим поводом питали смо директорку Јавног стамбеног предузећа Снежану Ђирковић да објасни сврху оваквог обавештења. Она је признала да је евидентно да је оно изазвало забуну код грађана, пошто су, што је и логично, многи одмах помислили да само по себи обавештење значи и постојање њихове обавезе.

Међутим, није тако. Ми смо једноставно морали да подсетимо све наше суграђане да постоји нови уплатни рачун за обавезе по основу градског грађевинског земљишта. Ова обавеза је, иначе, укинута 2014. године, сада је део пореза на имовину и више се не приказује као ставка на рачунима ЈСП-а. Ова обавеза, ипак, постоји још увек код оних грађана који имају неизмирене обавезе по том основу и против којих је ЈСП у претходном периоду покренуло како судске, тако и извршне поступке који су у току. Они који су уредно измиривали накнаду, а проверу могу извршити позивом телефоном на број 6170627, немају никакву обавезу плаћања, објаснила је директорка ЈСП-а.

Она каже да је требало да се то уради другачије, али није било техничких могућности да се обавештење пошаље селективно само дужницима. И сама се уверила колико је незадовољство грађана након што је посетила наплатно место ЈСП-а у Старој колонији. Било је много оних који су се љутили јер им није било јасно о чему се ради, али након што се извинила грађанима који су се тамо затекли због неспоразума и забуне до којих су обавештења довела, ситуација се променила.

Директорка истиче да су Крагујевчани изузетно уредне платише, о чему сведочи податак да 85 до 87 посто њих плаћа рачуне на време, чиме се може подципити мало који град у Србији.

Г. Б.

КУЛТУРНИ ПАРК „КОВИОНИЦА” ИЗ КУТЛОВА

Подстицање еколошког предузетништва

Културни парк „Ковионица” из Кутлова који је носилац пројекта „Екоциркус – грузанска мрежа за циркуларну економију”, у сарадњи са Удружењем грађана „ФОСДИ” из Београда, које је носилац пројекта „Циркулирање - Грузанска стаза – ка еколошкој свести и еколошком предузетништву”, организује радионице на тему екологије и циркуларне економије. Оба пројекта се организују на простору Горње

Груже и усмерена су на развој циркуларне економије и предузетништва на овом простору.

ПОЛИЦИЈА

Напад на полицајца

Припадници Министарства унутрашњих послова у Крагујевцу ухапсили су 16. октобра Д. В. (1959) из околине Кнића, због постојања основа сумње да је починио кривично дело напад на службено лице у вршењу службене дужности. Он се сумњичи да је под дејством алкохола, претходне ноћи око поноћи, у Клиничком центру Крагујевца ударио полицајца који га је упозорио да престане са виком и галамом.

Том приликом полицајац је лакше повређен. Д. В. је, како се сумња, потом вређао и физички покушао да нападне полицајце из интервентне патроле. Осумњиченом је одређено задржавање до 48 сати, након чега је уз кривичну пријаву приведен Основном јавном тужилаштву у Крагујевцу.

У кући пронађено 3,7 килограма марихуане

Због постојања сумње да је извршио кривично дело неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога, прошлог уторка, ухапшен је С. Г. (1990) из околине Крагујевца.

Претресом куће и помоћних просторија у сеоском домаћинству у ком живи осумњичени на подручју Крагујевца, полиција је пронашла око 3,7 килограма марихуане, која је како се сумња била намењена даљој продаји.

Осумњиченом је одређено задржавање до 48 сати и он је, уз кривичну пријаву, приведен Вишем јавном тужилаштву у Крагујевцу.

Носио пиштољ у торби

Припадници Министарства унутрашњих послова у Аранђеловцу, по налогу Вишег јавног тужилаштва у Крагујевцу, поднели су кривичну пријаву против тридесетогодишњег мушкарца из околине Аранђеловца због постојања основа сумње да је извршио кривично дело недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја. Полиција је у Аранђеловцу, приликом контроле путничког аутомобила „хонда” београдских регистраских ознака, у ком се осумњичени налазио на месту сувозача, у торби пронашла пиштољ и три метка.

Ухапшен у украденом аутомобилу

Крагујевачка полиција ухапсила је у Крагујевцу И. Т. (1974) из Аранђеловца, због постојања сумње да је извршио кривично дело неовлашћено коришћење туђег возила.

Сумња се да је он током ноћи 21. октобра у Крагујевцу, на паркингу испред једне зграде, обио и украо путнички аутомобил „ауди”.

Полиција га је ухапсила док је покушавао да се аутомобилом удаљи са паркинга.

За И. Т. било је расписано више потрага због сумње да је на територији Републике Србије украо више аутомобила.

Осумњиченом је одређено задржавање до 48 сати и он је, уз кривичну пријаву, приведен Основном јавном тужилаштву у Крагујевцу.

